

عنوان مقاله:

تحلیل گفتمان انتقادی داستان «یتیم» منفلوطی براساس نظریه «نورمن فرکلاف»

محل انتشار:

التنظيرات و النقد في الادب العربي، دوره 1، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

سید مهدی نوری کیدقانی - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار- ایران: ایمیل.

زهرا گل محمدیان - دانش آموخته کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار- ایران.

خلاصه مقاله:

تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف، نظریه ای منسجم، جامع و پرکاربرد است که نشان می دهد یک متن در لایه های زیرین خود متأثر از مسائل جامعه شناختی، ایدئولوژیک، فلسفی، تاریخی و اجتماعی است. این دیدگاه با نگاهی علمی و کاربردی به متون در پی شناسایی علل تغییر و تحولات فرهنگی و اجتماعی جهان معاصر می باشد؛ هدف گفتمان، گاه حفظ وضع موجود و یا پی ریزی آن، و گاه شکستن ساختار و حتی بازسازی جوامع است، لذا تمرکز تحلیل گفتمان انتقادی بر روابط اجتماعی، بسیار پیچیده و لایه بندی شده می باشد. بر همین مبنا، پژوهش حاضر سعی دارد با روش توصیفی-تحلیلی و بر اساس نظریه فرکلاف داستان کوتاه «یتیم» اثر منفلوطی را در سه سطح توصیف، تفسیر و تبیین بررسی کند تا به این پرسش پاسخ دهد که داستان مذکور چگونه و تا چه حد بر مبنای نظریه فرکلاف قابل تحلیل و تبیین است؛ بنابراین هدف مقاله واکاوی چگونگی کارکرد مولفه های نظریه فرکلاف در داستان یتیم می باشد. نتایج پژوهش نشان می دهد نویسنده در سطح توصیف با استفاده از شگردهای بیانی چون سجع، تضاد و ترادف و تصویرآفرینی های هنری در پی تثبیت بهتر اندیشه خویش در ذهن مخاطب است؛ در سطح تفسیر، کاربرست بینامتنی و دیگر عناصر نشانه شناسی کلامی، در ترسیم بافت موقعیت موجود موثر واقع شده است؛ در سطح تبیین، می توان گفت که از یک سو فقر اجتماعی موجود در جامعه و از دیگر سو فقر ایدئولوژیک ناشی از اندیشه های ناسالم برخی شخصیت های موثر داستان از مهمترین اسباب شکل گیری گفتمان موجود است و نویسنده در دوره خود با فاصله-گیری از سبک سنتی و طرح مسائلی از این دست و برجسته سازی آنها در پی جهت دهی اندیشه-های پویا به سوی کشف راه حل های چنین آسیب هایی برآمده است.

کلمات کلیدی:

گفتمان انتقادی، فرکلاف، منفلوطی، داستان یتیم، فقر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1763426>

